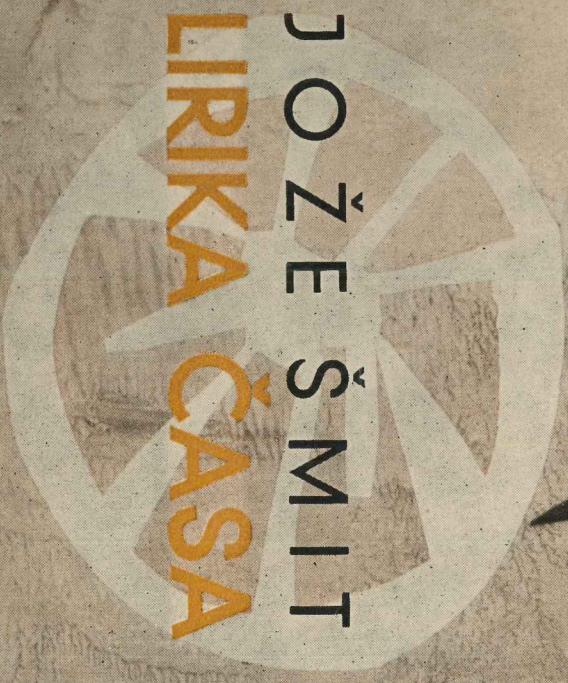

JOŽE ŠMIT · LIRIKA ČASA

JOŽE ŠMIT
LIRIKA ČASA

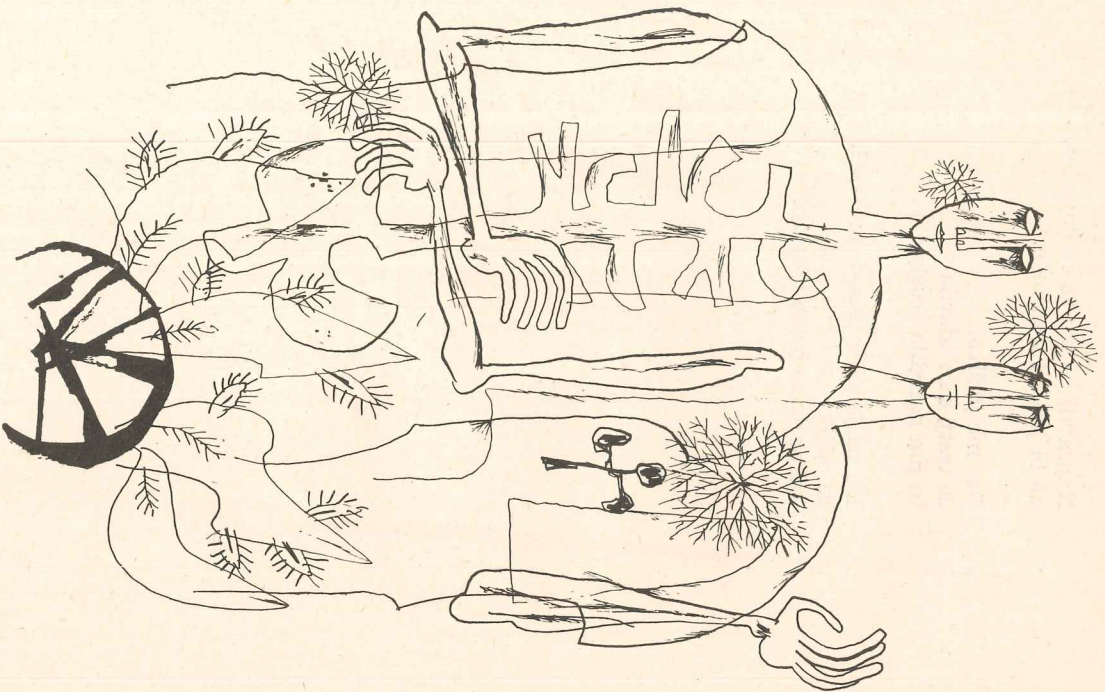

Napravili so me za mulovodca,
da bi jim bil v zasmeh.

Res me je žival
že tretji dan udarila
in jim naredila veselje.

Ko pa je za to nisem pretepel,
so odšli,
kakor da so izgubili stavo.

Nikoli nisem verjel
ne v dobrega
in ne v slabega brata,
zakaj sicer bi ne bilo
med njima ne poljuba
ne udarca.

61

Spomladi
so zmagoslavne koračnice
prevpile kričanje
prelhte krvi,

ta pa se je pretočila
v skrito strugo,
da bi mogla vsaj v njej
iskati usmiljenja
in sprave.

V aprilu mi je pisala:
»Pridi, imamo še vina
in v kašči še zrnja,
da ti napečem pogač ...«

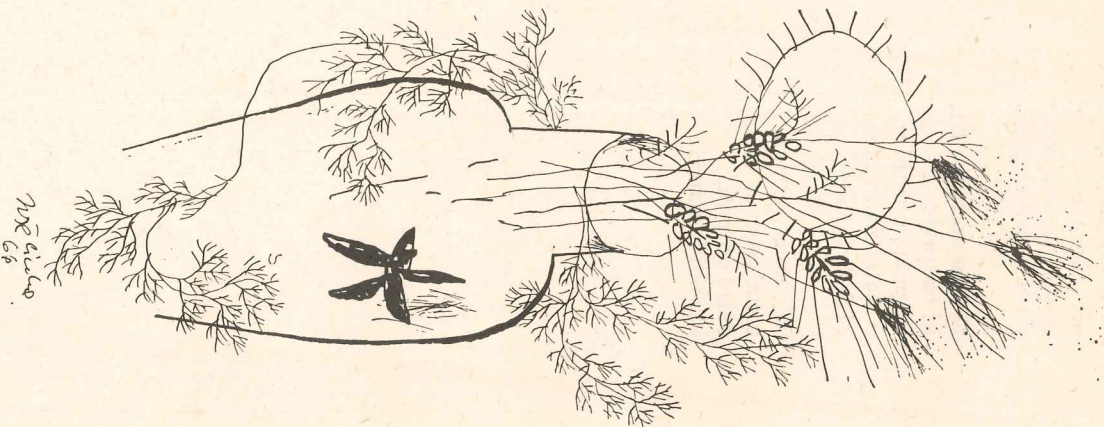
O vino domačih trt,
ki ozdraviš
razpokane ustnice,
o materina pogača,
ki pot sladiši!

Vrnem se, vrnem,
četudi sem še daleč,
daleč od poti,
ki vodi k materi.

62

63

In spet je pomlad,
pomlad v svobodi:
rž vonja po kruhu,
trte diše po vinu
in človek,
človek poje.

5 — Lirika časa

Na belih rjuhah ležiš,
mehka zima je pod njimi
in to je dobro,
dobro za neslutene
predpotresne noči.

Nekoč pa si ležal na slami,
na trdih deskah
si klel svoje življenje
in upal vanje.

Zdaj ne kolneš več,
a tudi ne upaš več.
Bele rjuhe so pogrnille
trdi pograd pričakovanja.

Padlaš
in vedno so drugi
kamen tvoje spotike.

Kako malo je taktih,
ki si upajo
priznati svoje slabosti!

Udaril
sem se po čelu
in mi je dobro.

Pričakala si me
in odšla.

Videla si zarjo
in našla mir.

A jaz iščem luč.

Mati, meni ni do jutra,
jaz hočem dan!

Jože Šmit
LIRIKA CASA

Oprema in ilustracije
Jože Cuiha

Založni
Zavod »Borec« v Ljubljani

Za zavod
Josip Logar

Tiskala in vezala
Tiskarna CZP »Ijidska pravica«
v Ljubljani

Pesnik Jože Šmit, roj. 1. februarja 1922 v Tlakah pri Rogatcu, se od leta 1938 intenzivno ukvarja s poezijo in je doslej razen vrste mladinskih del in prevodov izdal več pesniških zbirk: Srce v besedi, Dvojni cvet, Trepetlika, Lirična simfonija (v tisku). Pričujoča zbirka, za katero je lani prejel Kajuhovo nagrado, je nastajala v letih 1941 do 1945

in je avtor zaradi vsebinskih in stilnih posebnosti ni nameraval izdati, dokler ga niso k temu nagovorili prijatelji.

Tako izbaja Lirika časa postumno — kot dokument pesnikovega dozorevanja, še bolj pa kot dokument časa in razmer, ki jih je pesnik sicer izpovedoval tudi v drugih zbirkah, vendar ne tako intenzivno in svojsko. Impresiven, malone baladni izraz, zlasti pa vsebinska, ki zajema konkretno postaje pesnikovega življenja — nedoživeta mladost v utesjenih socialnih razmerah domače hiše in vasi, prisilno službovanje v izseljenih Brežicah, okrnjeno študentovstvo na Dunaju, mučni vojaški drill prisilnega mobiliziranca v Franciji, notranje peripetije taboriščnika v Angliji in slednje kratkotrajno, a razglabano partizanstvo — dajejo tem nerinanim pesnim kvalitete, ki jih dvigajo nad navadno pesniško kroniko.

Jože Šmit • Lirika časa

jože šmit
Lirika časa